

Bachelor Cultureel Erfgoed
Reinwardt Academie
Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

Verlag van de beperkte opleidingsbeoordeling
3 – 4 juni 2020

Colofon

Instelling en opleiding

Naam instelling: Reinwardt Academie – Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (AHK)
Adres: Hortusplantsoen 2, Amsterdam
Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg: positief
Opleiding: Bachelor Cultureel Erfgoed
Locatie: Amsterdam
Variant: Voltijd
Croho-nummer: 34735

Visitatiecommissie

Raoul van Aalst, voorzitter
Olga Van Oost, deskundige
Stefanie van Gemert, deskundige
Jeroen Steegmans, student-lid
Mark Delmartino, secretaris
De commissie is vooraf voorgelegd aan de NVAO.

De visitatie is uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van
AeQui Nederland
Vlindersingel 220
3544 VM Utrecht
www.AeQui.nl

Dit document laat zich het beste dubbelzijdig afdrukken.

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
Samenvatting	4
Inleiding	6
1. Beoogde leerresultaten	8
2. Onderwijsleeromgeving	12
3. Toetsing	17
4. Gerealiseerde leerresultaten	21
Bijlagen	25
Bijlage 1 Visitatiecommissie	26
Bijlage 2 Programma visitatie	27
Bijlage 3 Bestudeerde documenten	28

Samenvatting

Op 3 en 4 juni 2020 heeft een evaluatiecommissie van AeQui een online visitatie uitgevoerd van de hbo-bacheloropleiding Cultureel Erfgoed, die wordt aangeboden door de Reinwardt Academie van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. De visitatie vond plaats op een scharniermoment voor de Academie: vanaf september 2020 begint de opleiding met een vernieuwde propedeuse. De commissie is van oordeel dat de opleiding voldoet aan alle standaarden uit het NVAO kader 2018 voor een beperkte opleidingsbeoordeling. Bovendien vindt ze de inhoudelijke en organisatorische heroriëntering van het programma relevant. Derhalve geeft de commissie een **positief** advies inzake accreditatie van de bacheloropleiding Cultureel Erfgoed aan de Reinwardt Academie in Amsterdam.

Beoogde leerresultaten

De Academie beschikt over een duidelijke visie op erfgoed en op de ontwikkelingen in de erfgoedsector. Die visie komt helder tot uiting in het beroepsprofiel en de onderwijsvisie van de opleiding. De formulering van zowel de bestaande als de nieuwe eindtermen zijn passend voor het domein, het niveau en de oriëntatie van de opleiding. Zonder afbreuk te doen aan het verleden en aan de beoogde leerresultaten die de huidige studenten moeten bereiken, zijn de recente vernieuwingen in profiel en eindtermen een duidelijke verbetering. Die nieuwe eindtermen zijn bovendien samenhangend, actueel en een goede vertaling van het breed afgestemde opleidingsprofiel. De Academie onderhoudt excellente relaties met het werkveld; en het afnemend beroepenveld is zeer positief over de samenwerking met de opleiding en over de kwaliteit van de afstuderende erfgoedprofessionals. De commissie is van oordeel dat de bacheloropleiding Cultureel Erfgoed **voldoet** aan de basiskwaliteit op standaard 1, beoogde leerresultaten.

Programma

De onderwijsleeromgeving van de bacheloropleiding Cultureel Erfgoed is adequaat, een waardering die zowel het programma als de docenten en de voorzieningen betreft. Het huidige programma is ingenieus opgebouwd en biedt studenten de mogelijkheid om niet enkel de beoogde leerresultaten te behalen maar ook hun eigen interesses binnen de erfgoedsector te ontwikkelen. De onderwijsseenheden in het eerste jaar van het vernieuwde curriculum zijn degelijk en met veel oog voor samenhang uitgewerkt. De beoogde doelstellingen zijn sterk verbonden met de te behalen eindkwalificaties. Het management- en opleidingsteam van de RWA heeft

hard gewerkt tijdens de laatste jaren en is enthousiast over de geplande veranderingen. De docenten zijn zeer deskundig in hun vakgebied, vertrouwd met de beroepspraktijk en hebben vaak ruime didactische- en/of onderzoekservaring. De aandacht van de Academie en de AHK voor deskundigheidsbevordering is een sterk punt. De Academie is ook een fijne plek om te studeren: de atmosfeer in het gebouw, het kleinschalige karakter van de opleiding, de toegankelijkheid van de docenten, het studentgerichte onderwijsmodel, de aandacht voor studiebegeleiding en de geborgenheid die studenten ervaren om zich vrij en kritisch uit te drukken dragen allemaal bij tot die aangename leeromgeving. De commissie is van oordeel dat de bacheloropleiding Cultureel Erfgoed **voldoet** aan de basiskwaliteit op standaard 2, onderwijsleeromgeving.

Toetsing

De bacheloropleiding Cultureel Erfgoed beschikt over een adequaat systeem van toetsing. De Academie heeft heel wat inspanningen geleverd om de gemelde verbeter- en aandachtspunten rond toetsing aan te pakken, wat resulteert in een uitgewerkt toetsbeleid en een verbeterde kwaliteit van individuele toetsen, zeker ook wat betreft het afstudeertraject. De beoordeling van die afstudeerprojecten is een sterk punt van de huidige opleiding: de beoordeling is consistent en de gebruikte beoordelingsformulieren zijn helder, uitgebreid en inzichtelijk onderbouwd. De Examencommissie vervult op deskundige wijze haar wettelijke taken. Ze beschikt over de juiste expertise en slagkracht om zich de komende jaren van haar drukke taken te kwijten. De commissie is van oordeel dat de bacheloropleiding Cultureel Erfgoed **voldoet** aan de basiskwaliteit op standaard 3, toetsing.

Gerealiseerde leerresultaten

De kwaliteit van de eindwerken is hoog. Alle bestudeerde producten voldoen ruimschoots aan de minimumeisen voor een professioneel georiënteerd eindproduct op bachelorniveau, en sommige eindwerken zijn zelfs van zeer goede kwaliteit. De afgestudeerde bachelorstudenten beschikken over de juiste competenties om als breed georiënteerde startbekwame erfgoedprofessionals aan de slag te gaan. De meeste studenten zijn succesvol op de arbeidsmarkt: ze vinden vaak snel werk in de erfgoedsector en in uiteenlopende posities. Daarnaast kiezen sommige studenten voor een academisch vervolgtraject om op die manier hun specifieke interesses binnen de erfgoedsector te verdiepen of te verbreden in een aanpalende discipline. De commissie is van oordeel dat de bacheloropleiding Cultureel Erfgoed **voldoet** aan de basiskwaliteit op standaard 4, gerealiseerde leerresultaten.

Aanbevelingen

De commissie heeft een positief beeld van de bacheloropleiding Cultureel Erfgoed dat voldoet aan alle kwaliteitsstandaarden. Niettemin is er volgens de commissie nog ruimte voor verbetering op een aantal domeinen. Ze geeft de Reinwardt Academie en de opleiding de volgende aandachtspunten en suggesties mee bij de afwikkeling van het huidige en de uitrol van het vernieuwde programma:

- om het beoogde profiel van een breed georiënteerde erfgoedprofessional effectief te realiseren is meer thematische en geografische diversiteit nodig in het docententeam, de werkveldcontacten, de netwerken, en de stageplaatsen;
- om de beoogde visie van de RWA te realiseren dient de internationale dimensie van cultureel erfgoed nadrukkelijker verweven te worden in het onderwijsprogramma;
- hoewel het vernieuwde bachelorprogramma in het centrum van de belangstelling staat, dient de opleiding blijvende aandacht te schenken aan het bestaande curriculum;
- bij de uitwerking en invulling van de vakinhoudelijke specialisering en verdieping in het vernieuwde curriculum lijkt het logisch om sterke elementen uit het huidige curriculum over te nemen;
- gezien de grote hoeveelheid werk om alle toetsontwikkelingen ook in de vernieuwde opleiding ingang te doen vinden, is het raadzaam een Toetscommissie in te stellen, zodat de Examencommissie zich op haar toezichthoudende rol kan concentreren;
- aangezien de Examencommissie sterk is vernieuwd lijkt het een goed moment om hernieuwde afspraken te maken over de samenwerking, taakverdeling, verantwoordelijkheid en beslissingsmacht tussen Examencommissie en Management.
- gezien de vastgestelde kwaliteit bij het afstuderen kan de opleiding een (nog) grotere variatie aan stageprojecten, onderzoeksthema's en afstudeerproducten toestaan en op die manier tegemoetkomen aan de soms zeer verschillende interesses en verwachtingen van studenten.

De commissie is van oordeel dat de opleiding voldoet aan alle standaarden uit het NVAO kader 2018 voor een beperkte opleidingsbeoordeling. Op die grond geeft de visitatiecommissie een **positief** advies inzake accreditatie van de hbo-bacheloropleiding Cultureel Erfgoed aan de Reinwardt Academie in Amsterdam.

Namens de voltallige visitatiecommissie,
Utrecht, augustus 2020

Raoul van Aalst
Voorzitter

Mark Delmartino
Secretaris

Inleiding

De bacheloropleiding Cultureel Erfgoed bestaat uit een vierjarig voltijds programma van 240 studiepunten. De focus van de Reinwardt Academie op erfgoedonderwijs is uniek in Nederland, en dit geldt ook voor het doel van de opleiding om studenten op te leiden tot breed inzetbare startbekwame erfgoedprofessionals. Dit gebeurt in een kleinschalige setting met intensieve begeleiding door deskundige docenten en in samenwerking met het afnemend werkveld. De opleiding in haar huidige vorm faseert uit en een vernieuwd programma op basis van een up-to-date beroepsprofiel, geherformuleerde eindkwalificaties en een herwerkt curriculum wordt vanaf september 2020 geleidelijk uitgerold. In dit rapport kijkt de commissie naar de verwezenlijkingen van de opleiding in het verleden, naar de kwaliteit van het onderwijs in 2019-2020 en naar de plannen voor de nabije toekomst.

De instelling

De Reinwardt Academie (RWA) is één van de zes academies die samen de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (AHK) vormen. De RWA startte in 1976 in Leiden als gemeentelijke opleiding voor museummedewerker, werd in 1987 onderdeel van de AHK en verhuisde in 1992 naar Amsterdam. Sinds 2015 betreft de RWA het huidige gebouw aan het Hortusplantsoen. Momenteel telt de Academie ongeveer 550 studenten en 55 medewerkers.

De RWA biedt bachelor- en masteronderwijs aan dat studenten opleidt tot erfgoedprofessional. De focus van de Academie op cultureel erfgoed in de brede zin van het woord is uniek in Nederland en ook in het buitenland zijn er amper instellingen of opleidingen met een soortgelijke gerichtheid op erfgoedprofessionals.

Het onderzoeksprogramma van de RWA wordt uitgevoerd door het lectoraat Cultureel Erfgoed, dat nauw verbonden is met het bachelor- en masteronderwijs. Het 'Heritage Lab' bundelt de activiteiten van de RWA rond leven lang leren, adviesprojecten, maatwerk en in company opleidingen. Naast de bachelor Cultureel Erfgoed biedt de Academie ook een (onbekostigde) internationale master *Museology* aan.

De RWA maakte in de afgelopen jaren een aantal ontwikkelingen door: een verhuizing, een nieuwe

directeur, een bijna volledig vernieuwd managementteam, een herijking van de uitgangspunten van het onderwijsprogramma, en de aanvraag tot vervanging van de huidige master door een bekostigde master *Applied Museum and Heritage Studies*.

De opleiding

De bachelor Cultureel Erfgoed is een vierjarige voltijdse opleiding van 240 EC. Het is al geruime tijd de enige hbo-opleiding in Nederland die erfgoedonderwijs in de volle breedte aanbiedt. Dat onderwijs vindt plaats in een kleinschalige setting met intensieve begeleiding door deskundige docenten en in samenwerking met het werkveld.

De RWA biedt onderwijs aan dat studenten aan de hand van concrete cases uit het dagelijkse leven kennis bijbrengt en hen leert rekening te houden met het complexe krachtenveld waarin erfgoed ontstaat. De erfgoedsector is in evolutie en de Academie is erop gericht die ontwikkelingen te reflecteren binnen haar onderwijs: in samenwerking met het werkveld richt de opleiding zich op het afleveren van breed inzetbare startbekwame erfgoedprofessionals.

De bevindingen en aanbevelingen uit het vorige visitatierapport (2013) en de mid-term review (2017) hebben geleid tot een inhoudelijke en organisatorische heroriëntatie van de huidige bacheloropleiding Cultureel Erfgoed. Het resultaat

van die ontwikkelingen wordt geleidelijk uitgerold vanaf september 2020 wanneer een vernieuwde propedeuse van start gaat. Studenten die tot 2019-2020 zijn ingestroomd, blijven het huidige programma volgen.

De visitatie

De Reinwardt Academie (AHK) heeft aan AeQui opdracht gegeven de onderhavige visitatie uit te voeren. Hiertoe heeft AeQui in samenwerking met de opleiding een onafhankelijke en ter zake kundige commissie samengesteld.

De visitatie vond op 3 en 4 juni 2020 plaats volgens het programma dat in bijlage 2 is weergegeven. In overleg met de instelling, de opleiding, het evaluatiebureau en de commissieleden is besloten om de visitatie online te organiseren. Het aantal sessies, hun volgorde en lengte alsook het aantal gesprekspartners sloten zeer nauw aan bij wat gebruikelijk is in een 'reguliere' visitatie. Het panel heeft tijdens de visitatie op meerdere momenten geëvalueerd of de vorm voldoende werkbaar was. Steeds was zij unaniem dat de kwaliteit van de oordeelsvorming adequaat was.

De commissie heeft ook een Open Spreekuur georganiseerd, waarvoor men zich kon aanmelden en waarvan gebruik is gemaakt.

Tijdens de voorbereiding van de visitatie heeft de commissie het zelfevaluatie-rapport van de opleiding bestudeerd, alsook een selectie van afstudeerprojecten uit 2017-2018 en 2018-2019. De Academie heeft heel wat informatie ter beschikking gesteld over zowel de huidige opleiding als over de voorbereidingen voor het vernieuwde curriculum dat in september 2020 van start gaat. Een overzicht van het bestudeerde materiaal is beschikbaar in bijlage 3.

De commissie heeft de beoordeling in onafhankelijkheid uitgevoerd en daarbij BOB-kader 2018 gehanteerd. Aan het einde van de visitatie heeft de commissievoorzitter de opleiding in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies van de commissie. Die bevindingen betreffen zowel de kwaliteit van de bestaande opleiding als aandachtspunten voor een optimale uitrol van het nieuwe curriculum. Dit rapport is begin juli 2020 in concept toegestuurd aan de opleiding; de reacties van de opleiding zijn verwerkt in de definitieve rapportage.

Op initiatief van de opleiding gaat een ontwikkelgesprek plaatsvinden in het najaar van 2020. De resultaten van dit ontwikkelgesprek hebben geen invloed op de in dit rapport weergegeven beoordeling.

1. Beoogde leerresultaten

De Academie beschikt over een duidelijke visie op erfgoed en op de ontwikkelingen in de erfgoedsector. Die visie komt helder tot uiting in het beroepsprofiel en de onderwijsvisie van de opleiding. De formulering van zowel de bestaande als de nieuwe eindtermen zijn passend voor het domein, het niveau en de oriëntatie van de opleiding. Zonder afbreuk te doen aan het verleden en aan de beoogde leerresultaten die de huidige studenten moeten bereiken, zijn de recente vernieuwingen in profiel en eindtermen een duidelijke verbetering. Die nieuwe eindtermen zijn bovendien samenhangend, actueel en een goede vertaling van het breed afgestemde opleidingsprofiel. De Academie onderhoudt excellente relaties met het werkveld en het afnemend beroepenveld is zeer positief over de samenwerking met de opleiding en over de kwaliteit van de afstuderende erfgoedprofessionals. Naast al deze sterke elementen is er ook ruimte voor verbetering: het beoogde profiel van de startbekwame erfgoedprofessional kan worden aangescherpt, de uitgangspunten van de opleiding kunnen verder ingevuld worden, de Academie dient buiten de eigen comfortzone te treden om zo de contacten met het werkveld zowel thematisch als geografisch te verbreden, en de internationale dimensie van cultureel erfgoed kan nadrukkelijker verweven worden in het onderwijsprogramma. De commissie is van oordeel dat de bacheloropleiding Cultureel Erfgoed **voldoet** aan de basiskwaliteit op standaard 1, beoogde leerresultaten.

Bevindingen

Profiel

Sinds haar ontstaan heeft de Reinwardt Academie een duidelijke focus: het opleiden van erfgoedprofessionals. Vroeger ging het vooral om professionals voor de museumsector en voor museale functies, maar sinds enige tijd richt de Academie zich op de breed inzetbare erfgoedprofessional. Die evolutie in haar onderwijs volgt de veranderende oriëntatie van erfgoedinstellingen: van kennisgericht naar ervaringsgericht en van naar binnen gericht naar meer op de samenleving gericht. Erfgoedvraagstukken doen zich op tal van plekken en in verschillende contexten voor. Deze brede variatie aan contexten komt in de opleiding aan de orde via concrete erfgoedvraagstukken uit de praktijk.

Sinds de vorige visitatie in 2013 heeft de Academie het profiel van de opleiding Cultureel Erfgoed verder ontwikkeld: zo werd in het onderwijsbeleidsplan uit 2014 de benadering van het brede erfgoedterrein verdeeld in roerend (collecties), onroerend (ruimte) en immaterieel (tradities). Naar aanleiding van een *mid-term review* is de RWA in 2018 begonnen met een inhoudelijke en organisatorische heroriëntatie van de bachelor. Dit heeft geleid tot een herijking van het oplei-

dings-/beroepsprofiel van de startbekwame erfgoedprofessional, tot een herformulering van de eindkwalificaties, en tot het ontwerp van een vernieuwd onderwijsprogramma. De resultaten hiervan zijn vastgelegd in het beleidsplan 2019-2024 en in het onderwijsbeleidsplan en worden vanaf september 2020 uitgerold in het vernieuwde curriculum.

Aangezien de opleiding slechts door één hogeschool wordt aangeboden, bestaat er geen landelijk opleidingsprofiel. De Academie heeft in nauw overleg met het werkveld zelf haar opleidingsprofiel opgesteld: studenten worden opgeleid tot erfgoedprofessionals die ondernemend zijn, zich in wisselende contexten overtuigend kunnen presenteren en kunnen omgaan met verschillende middelen en methodieken. Ze hebben een *'hands on'* mentaliteit, werken met kennis van zaken en oog voor de context, en leren op een creatieve en praktische manier bij te dragen aan ontwikkeling en vernieuwing.

Tijdens de voorbereiding van de visitatie heeft de commissie kennisgenomen van deze ontwikkelingen via het prettig leesbare en informatieve zelf-evaluatierapport en in de uitgebreide en heldere beleidsdocumenten die als bijlage ter beschikking werden gesteld. Ook uit de gesprekken met het management, de docenten, de alumni en het

werkveld blijkt dat de Academie de ontwikkelingen in de erfgoedsector nauwgezet opvolgt en bij de heroriëntatie van haar bacheloropleiding niet over één nacht ijs is gegaan. Volgens de commissie heeft de Academie een goed zicht op de ontwikkelingen in de sector en vormen de vernieuwingen in profiel en eindkwalificaties een duidelijke verbetering ten opzichte van het verleden. Uit het materiaal en de gesprekken onthoudt de commissie voorts dat het onderwijs van de RWA gestoeld is op twaalf uitgangspunten die voor een belangrijk deel al impliciet aanwezig waren in het onderwijs en nu expliciet vermeld worden in het beleidsplan 2019-2024. Deze uitgangspunten bestaan uit vier benaderingen met elk drie dimensies:

- Professionele benadering – ethiek, theorie en praktijk
- Integrale benadering – materiële, immateriële en ruimtelijke dimensie
- Contextuele benadering – historische dimensies, actoren en locatie
- Maatschappelijk geëngageerde benadering – duurzaamheid, inclusiviteit en technologie

De commissie onderschrijft de vier benaderingen en elk van de twaalf uitgangspunten maar constateert tegelijkertijd dat de Academie de lat hiermee wel heel erg hoog legt voor zichzelf. Bovendien bleek uit de gesprekken dat de verschillende uitgangspunten nog verdere invulling behoeven om te voorkomen dat het lege containerbegrippen worden. Studenten, docenten, alumni en werkveld herkenden de verschillende uitgangspunten in de opleiding maar merkten ook op dat de componenten van individuele benaderingen nog niet gelijkmatig verweven zaten in het onderwijs en dat er nog heel wat werk aan de winkel was om bepaalde thema's zoals ethiek, inclusiviteit en technologie adequaat te integreren in het onderwijsprogramma.

De Academie stelt zich tot doel startbekwame erfgoedprofessionals op te leiden. De commissie begreep uit de gesprekken met het management dat de Academie op vraag van het werkveld in de eerste plaats breed georiënteerde generalisten wil afleveren. Uit de gesprekken met studenten en

alumni en ook in het zeer informatieve studentenhoofdstuk komt echter naar voren dat studenten naast een brede opleiding ook verdieping wensen in een of meerdere domeinen van hun eigen keuze. Verschillende studenten stromen in met een zeer specifiek beeld/doel voor ogen dat verder gaat dan een algemene opleiding tot erfgoedprofessional. Alumni gaven aan dat ze tijdens de tweede helft van hun opleiding 'het licht zagen' en nu op hun werkplek heel tevreden zijn met de specialistische kennis die zij tijdens de opleiding hebben verworven. Dat spanningsveld tussen de wensen van het werkveld - een breed opgeleide erfgoedprofessional - en de verwachtingen van de student - een erfgoedprofessional met een vlag in de hand - is volgens de commissie nog niet volledig uitgekristalliseerd. De commissie ziet de startbekwame erfgoedprofessional niet zozeer als iemand, maar wel als "iemanden": een variatie aan T-shaped professionals met brede generieke competenties en een specifieke expertise/passie.

Leerresultaten

Het opleidingsprofiel beschrijft wat een afgestudeerde van de opleiding Cultureel Erfgoed op hoofdlijnen moet kennen en kunnen. Dit opleidingsprofiel komt duidelijk tot uiting in de eindtermen van de opleiding, die tegelijkertijd de startcompetenties zijn van een erfgoedprofessional. Die eindkwalificaties worden geformuleerd als competenties, waarbij de toepassing van kennis en vaardigheden in realistische beroepssituaties centraal staat.

De beoogde leerresultaten in de huidige opleiding bestaan uit zeven kerncompetenties: basis-kennis erfgoedvorming, communicatiefunctie, collectiefunctie, organisatiefunctie, oordeelsvorming, communicatieve vaardigheden en leervaardigheden. De commissie stelt vast dat elke competentie helder is uitgewerkt in deelcompetenties. Bovendien wordt voor elke kerncompetentie verwezen naar het beroepsprofiel, een werkveld-illustratie en de Body of Knowledge. Ten slotte wordt onder het kopje 'validatie' aangegeven met

welke stakeholders is afgestemd bij de totstandkoming van de respectieve competenties.

Naar aanleiding van de heroriëntatie van de bacheloropleiding zal het volgende cohort studenten als eerste worden opgeleid volgens vernieuwde eindkwalificaties. De herijking van het opleidingsprofiel heeft geleid tot nieuwe eindtermen / startcompetenties. Uit het materiaal en de gesprekken blijkt dat deze eindtermen zijn opgesteld in overleg met docenten, studenten, alumni en het werkveld; bovendien zijn ze voorgelegd aan en gevalideerd door externe onderwijskundigen, de Commissie van Advies van de Academie en de opleidingscommissie RWA.

De commissie heeft geconstateerd in de studiegidsen 2019-2020 en 2020-2021 (ontwerp) dat zowel de bestaande als de nieuwe eindtermen van de bacheloropleiding Cultureel Erfgoed goed aansluiten bij de Dublin Descriptoren op bachelorniveau. In beide gevallen zijn de basiscompetenties en hun uitwerking geënt op de vier kenmerken van de hbo-standaard in Nederland. Bij de formulering van de nieuwe eindtermen is er bovendien rekening gehouden met het Nederlands nationaal kwalificatiekader (NLQF) en de beschrijving van leeruitkomsten, wat iemand moet kennen en kunnen na de voltooiing van een leerproces, op niveau NLQF 6.

De commissie stelt vast dat de geformuleerde eindtermen passend zijn bij het domein (cultureel erfgoed), het niveau (bachelor) en de oriëntatie (professioneel) van de opleiding. Via hun operationalisering in het programma dekken die leerresultaten ook de verschillende competenties af die in het opleidingsprofiel zijn vastgelegd. De commissie vindt bovendien de nieuwe eindtermen zeer samenhangend, actueel en een heldere vertaling van het breed afgestemde opleidingsprofiel.

Werkveld

Uit het informatiemateriaal en de gesprekken blijkt dat de Academie en de opleiding in nauw contact staan met het werkveld, dat zowel formeel als formeel betrokken wordt bij de kwaliteit van de opleiding en ontwikkelingen in het programma. Verschillende docenten waren of zijn

werkzaam in het erfgoedveld en beschikken over een netwerk in de beroepspraktijk dat ze ten voordele van de student gebruiken in hun onderwijs. Die nauwe banden zorgen ervoor dat het werkveld voldoende concrete en relevante erfgoedvraagstukken aanlevert die uitgewerkt worden in het onderwijs. Via stages en projecten komen studenten in direct contact met het werkveld en de beroepspraktijk. Zowel bij de afstemming van de beoogde leerresultaten als bij de validering van het eindniveau via afstudeerstages en -onderzoeken wordt het werkveld actief betrokken. Naast talrijke informele contacten beschikt de Academie ook over een Commissie van Advies met deskundigen uit het brede werkveld.

Uit het gesprek met alumni en werkveldvertegenwoordigers onthoudt de commissie dat het werkveld inderdaad een belangrijke partner is voor de Academie en de opleiding. De vertegenwoordigers waren onverdeeld positief over de samenwerking met de Academie, de invulling van het onderwijsprogramma en de kwaliteit van de output, i.e. de afstuderende erfgoedprofessionals.

De commissie stelt wel vast dat binnen het werkveld de museale praktijk nog erg dominant aanwezig is. Dit heeft te maken met het eigen netwerk van de docenten en de contacten van de Academie. Ondanks de reeds geleverde inspanningen door de RWA is er volgens de commissie niettemin ruimte voor verbetering: indien de Academie beoogt een brede erfgoedprofessional af te leveren, dient de RWA ook nieuwe contacten te leggen buiten het bestaande netwerk. Die noodzakelijke verbreding van het werkveld werd ook gemeld door de studenten die hun soms zeer specifieke interesses willen realiseren in stages en bij instellingen die nog niet op het netvlies van de RWA staan.

Internationalisering

De RWA profileert zich in haar missie en visie als een onderwijsinstelling voor geëngageerd, actueel en innovatief erfgoedonderwijs met internationale uitstraling. Binnen de opleiding is internationalisering geen doel op zich maar een middel om onderwijskwaliteit te verbeteren en kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Studenten doen op

meerdere momenten tijdens hun studie internationale en interculturele ervaring op: via leerstof, gastdocenten en gastsprekers, en in studiereizen en excursies. Daarnaast zijn er mogelijkheden voor stages en afstudeerprojecten in het buitenland.

Uit verschillende gesprekken bleek dat de Academie weliswaar op internationaal gebied actief is maar die internationale dimensie niet in dezelfde mate tot uiting laat komen in het curriculum van de bachelor. Volgens de commissie strookt die aanpak niet met de visie van de Academie om wereldwijd gezien te worden als een leidende en onderscheidende onderwijsinstelling voor cultureel erfgoed. Indien de Academie echt die internationale positie ambieert, dan dient ook de internationale component meer geïntegreerd aan bod te komen in het programma. Voorts zou de opleiding er in dat geval goed aan doen om de eigen opleiding te benchmarken met gelijkwaardige opleidingen in het buitenland, en ook een netwerk van erfgoedcontacten op te bouwen in het buitenland en die ter beschikking te stellen van studenten.

De commissie stelt ten slotte vast dat de bacheloropleiding niet enkel erg georiënteerd is op Nederland, maar dan ook nog in het bijzonder op Amsterdam en de Randstad. Studenten komen echter uit heel Nederland en verschillende studenten en alumni gaven tijdens de gesprekken aan dat zij hun passie voor erfgoed hadden gevonden in projecten buiten Noord-Holland. Om deze studenten te faciliteren en om een zo breed mogelijk palet van erfgoedvraagstukken aan te bieden is het volgens de commissie aangewezen dat de Academie haar werkveldcontacten en netwerk uitbreidt naar de rest van Nederland.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de Academie beschikt over een duidelijke visie op erfgoed en een goed zicht heeft op de ontwikkelingen in de erfgoedsector. Die visie wordt volgens de commissie adequaat vertaald in het beroepsprofiel en de onderwijsvisie van de opleiding. Die visie was er al

enige tijd en is onlangs geactualiseerd in het kader van de heroriëntering van de bacheloropleiding.

Volgens de commissie is de formulering van zowel de bestaande als de nieuwe eindtermen passend voor het domein (cultureel erfgoed), het niveau (bachelor) en de oriëntatie (professioneel) van de opleiding. Via hun operationalisering in het programma dekken die leerresultaten ook de verschillende competenties af die in het opleidingsprofiel zijn vastgelegd. Zonder afbreuk te willen doen aan het verleden – en aan de beoogde leerresultaten die de huidige studenten moeten bereiken – vindt de commissie de recente vernieuwingen in profiel en eindtermen een duidelijke verbetering. Die nieuwe eindtermen zijn bovendien zeer samenhangend en actueel; ze vormen een heldere vertaling van het breed afgestemde opleidingsprofiel.

De commissie stelt voorts met instemming vast dat de Academie goede relaties onderhoudt met het werkveld en dat het afnemend beroepenveld zeer positief is over de samenwerking met de opleiding en over de kwaliteit van de afstuderende erfgoedprofessionals. De commissie waardeert de inspanningen van de RWA om nieuwe ontwikkelingen af te toetsen bij en te laten valideren door het werkveld.

Naast al deze sterke elementen ziet de commissie ook nog ruimte voor verbetering op een viertal domeinen. Ze geeft daarom de Academie ter overweging om het beoogde profiel van de startbekwame erfgoedprofessional aan te scherpen, om de “Reinwardt uitgangspunten” van de opleiding verder in te vullen (met name in de zin van betekenis voor het onderwijs), om de contacten met het werkveld zowel thematisch als geografisch te verbreden, en om de internationale dimensie van cultureel erfgoed nadrukkelijker te verweven in het onderwijsprogramma.

Op basis van deze overwegingen is de commissie van oordeel dat de bacheloropleiding Cultureel Erfgoed **voldoet** aan de basiskwaliteit op standaard 1, beoogde leerresultaten.

2. Onderwijsleeromgeving

De onderwijsleeromgeving van de bacheloropleiding Cultureel Erfgoed is adequaat, een waardering die zowel het programma als de docenten en de voorzieningen betreft. Het huidige programma is ingenieus opgebouwd en biedt studenten de mogelijkheid om niet enkel de beoogde leerresultaten te behalen maar ook hun eigen interesses binnen de erfgoedsector te ontwikkelen. De onderwijsenheden in het eerste jaar van het vernieuwde curriculum zijn degelijk uitgewerkt en de beoogde doelstellingen sterk verbonden met de te behalen eindkwalificaties. Het management- en opleidingsteam van de RWA heeft hard gewerkt tijdens de laatste jaren en is enthousiast over de geplande veranderingen. De docenten zijn zeer deskundig in hun vakgebied, vertrouwd met de beroepspraktijk en hebben vaak ruime didactische- en/of onderzoeks-ervaring. De aandacht van de Academie en de AHK voor deskundigheidsbevordering is een sterk punt. De Academie is ook een fijne plek om te studeren: de atmosfeer in het gebouw, het kleinschalige karakter van de opleiding, de toegankelijkheid van de docenten, het studentgerichte onderwijsmodel, de aandacht voor studiebegeleiding en de geborgenheid die studenten ervaren om zich vrij en kritisch uit te drukken dragen allemaal bij tot die aangename leeromgeving. Naast alle positieve overwegingen zijn er ook vier aandachtspunten: het bestaande curriculum dient blijvende aandacht te krijgen; bij de invulling van het nieuwe curriculum kan nagegaan worden welke sterke elementen uit het huidige curriculum kunnen worden overgenomen; de geleverde en geplande inspanningen ten aanzien van instroom en studeerbaarheid zijn legitiem en noodzakelijk maar mogen niet leiden tot een nivellering van het opleidingsniveau; en er is ruimte voor meer diversiteit binnen het docententeam.

De commissie is van oordeel dat de bacheloropleiding Cultureel Erfgoed **voldoet** aan de basiskwaliteit op standaard 2, onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Huidige programma

De huidige bacheloropleiding Cultureel Erfgoed bestaat uit vier jaar van 60 studiepunten. Elk jaar is opgedeeld in vier majorblokken. Elk blok biedt een combinatie van verschillende projecten en vakken die samen 15 studiepunten vertegenwoordigen. Het eerste jaar is oriënterend, de volgende zes blokken zijn verdiepend, en in de laatste zes blokken worden studenten startbekwaam gemaakt. Na een algemene basis van 2,5 jaar kunnen bachelorstudenten zich profileren en kiezen voor verdieping of verbreding via minoren, de afstudeerstage en het afstudeeronderzoek. De leerresultaten worden behaald door het succesvol afronden van modules; in de afstudeerstage en het afstudeeronderzoek tonen studenten aan dat ze het beoogde eindniveau hebben bereikt. Tijdens de opleiding gaan studenten driemaal op studiereis en lopen ze tweemaal een half jaar stage.

De commissie stelt vast dat het huidige programma ingenieus is opgebouwd en studenten

de mogelijkheid biedt om de beoogde leerresultaten te behalen en tegelijkertijd bijzondere aandacht te besteden aan de eigen interesses. Dat blijkt zowel uit de kwaliteit van de eindwerken (zie standaard 4) als uit de gesprekken met alumni. Het onderwijs is kleinschalig waardoor studenten zich betrokken voelen bij hun studie en bij het leven op de academie. Uit verschillende bijdragen van studenten en alumni komt naar voren dat zij deze persoonsgebonden aspecten bijzonder sterk waarderen in hun studie aan de Academie: er is veel direct contact tussen studenten en docenten, de sfeer in het gebouw is prettig, de docenten denken mee en stimuleren de student, de RWA geeft je de kans om jezelf te zijn, de lijnen zijn kort, de opleiding is persoonlijk en er is altijd de mogelijkheid om vragen te stellen.

Stages hebben een belangrijke plaats in de opleiding (60 studiepunten), ook in vergelijking met andere professionele bacheloropleidingen. De commissie vernam dat studenten van de ene kant tevreden zijn over deze mogelijkheid om ervaring

op te doen in een reële beroepscontext; van de andere kant hebben studenten en alumni heel wat opmerkingen en verbeterpunten naar aanleiding van hun individuele stage-ervaringen. Tijdens de stage in het tweede jaar moeten studenten ook nog lessen volgen en taken maken: deze combinatie is zwaar, laat niet toe om beide componenten optimaal uit te voeren en dwingt studenten vaak te kiezen tussen een minder effectieve stage of studievertraging door uitstel van andere projecten en vakken. Bovendien gaven verschillende studenten aan dat die eerste stage niet altijd brengt wat men ervan had gehoopt: een degelijke taakomschrijving, goede voorbereiding en duidelijke afspraken kunnen hierbij helpen. Hoewel studenten vaak benadrukten dat de begeleiding vanuit de RWA goed en ondersteunend was, vonden ze dat de opleiding wel beter kon communiceren met de begeleiding ter plaatse. De afstudeerstage verliep over het algemeen beter. Enkele studenten rapporteerden echter dat zij zelf heel wat tijd en energie moesten steken in het overtuigen van de opleiding om een bepaalde stage goed te keuren. Ook voor stages in het buitenland voelden studenten zich vooral op zichzelf aangewezen, met slechts minimale ondersteuning vanuit de Academie.

Uit het studentenhoofdstuk en de gesprekken met studenten komt voorts naar voren dat de programmastructuur met heel veel verschillende projecten, vakken en toetsmomenten per blok het huidige curriculum moeilijk studeerbaar maakt, met heel wat studievertraging tot gevolg. Bovendien vallen veel studenten uit tijdens het eerste jaar, veelal omdat ze zich realiseren dat ze niet de juiste studiekeuze hebben gemaakt. Verschillende studenten en alumni gaven bovendien aan dat ze slechts in de tweede helft van het derde jaar 'het licht zagen' en op dat ogenblik de opleiding met interesse en passie hebben voortgezet. Andere studenten die de opleiding met een bijzondere reden hadden aangevat – vaak na een vooropleiding – konden slechts na verloop van tijd hun ei kwijt en/of moesten onderhandelen met het opleidingsteam om hun specifieke interesse te realiseren in het programma.

Zonder afbreuk te doen aan de kwaliteiten van het huidige programma, begrijpt de commissie ook de bezorgdheid van de Academie met betrekking tot de studeerbaarheid van het curriculum en het rendement van de opleiding, zowel tijdens de propedeuse als bij het afstuderen. De commissie is dan ook niet verrast dat die bezorgdheid – samen met de in het vorige hoofdstuk gemelde ontwikkelingen in de erfgoedsector – geleid heeft tot de beslissing bij de RWA om de bestaande bacheloropleiding te heroriënteren.

Vernieuwde programma

Op basis van de talrijke documenten en de gesprekken constateert de commissie dat de Academie heel hard gewerkt heeft om in 30 maanden een hernieuwd programma uit te werken, dat vanaf september 2020 incrementeel wordt uitgerold. Het vernieuwde programma bestaat uit onderwijsenheden die op elkaar voortbouwen en toewerken naar de eindtermen. In het eerste jaar krijgen studenten de nodige basis aangeleerd en begrip van het brede erfgoedperspectief. In het tweede jaar brengen ze die kennis en vaardigheden in de praktijk en verdiepen ze die competenties via projecten. Door intensief en veelvuldig contact met de beroepspraktijk krijgen studenten een evenwichtig beeld van de praktijk. In het derde jaar volgen studenten een individueel traject naar verdieping van kennis en vaardigheden en kunnen zo een eigen stempel drukken op de studie. In het vierde jaar krijgt de student de verantwoordelijkheid om een eigen professionele weg te bewandelen.

Naast een nieuwe curriculumstructuur heeft de Academie ook nieuwe didactische uitgangspunten uitgewerkt: het onderwijs wordt geïntegreerd aangeboden; er is (nog) meer aandacht voor samenwerking en voor directe betrokkenheid van het werkveld; het leerproces van de individuele student staat centraal met speciale aandacht voor het leren leren van de student, zijn/haar vermogen tot kritische reflectie, en voor feedback als continue en kritische dialoog tussen docent en student en tussen studenten onderling. De oplei-

ding voert ook een ontwikkelportfolio in, een verzamelpap waarin de student inzicht geeft in de ontwikkeling als aankomend beroepsbeoefenaar. De commissie stelt vast dat het eerste jaar van het vernieuwde programma ruimschoots is gedocumenteerd en dat de volgende jaren weliswaar op hoofdlijnen vastliggen maar nog verder worden uitgewerkt. Op basis van de beschikbare informatie vindt de commissie dat de onderwijs-eenheden in het eerste jaar adequaat zijn vormgegeven en dat de beoogde doelstellingen in deze onderwijs-eenheden sterk verbonden zijn met de te behalen leerresultaten / eindtermen op programmaniveau.

De overstap naar een vernieuwd programma betekent ook dat componenten uit het bestaande programma verdwijnen. De commissie stelt vast dat de opleiding al de eerste stappen heeft gezet in dit proces van *'killing your darlings'*, maar dat die verandering nog niet de volledige steun heeft van alle personeelsleden. Hoewel elk veranderingsproces tijd vraagt om alle betrokkenen op één lijn te krijgen, is het volgens de commissie belangrijk om te vermijden dat bestaande *'pockets of expertise'* verdwijnen of onherkenbaar worden geïntegreerd in het nieuwe programma. Het huidige curriculum heeft weliswaar enkele structurele zwakheden, maar inhoudelijk staat het als een huis. In lijn met de bevindingen uit het vorige hoofdstuk dringt de commissie er dan ook op aan om bij de volledige invulling van het nieuwe curriculum in de jaren 2, 3 en 4 rekening te houden met de bestaande expertise binnen het docententeam en studenten een breed palet van verbreding- en verdiepingsmogelijkheden aan te bieden.

Instream en studeerbaarheid

In tegenstelling tot andere Academies bij de AHK kan de RWA haar inkomende studenten niet selecteren. Jaarlijks stromen tussen 150 en 200 studenten de opleiding in. Ongeveer 40% valt uit tijdens het eerste jaar; het nominale studierendement ligt rond 50%. Het Bindend Studieadvies voor de propedeuse bedraagt 52 studiepunten. In haar beleidsplan 2019-2024 heeft de Academie ambitieuze doelstellingen vooropgezet: binnen

een aantal jaren mag de uitval tijdens het eerste jaar nog maximaal 20% bedragen en het nominale rendement dient tegen die tijd gestegen te zijn naar 70%. Verder komt uit de materialen en de gesprekken naar voren dat de RWA sinds de vorige visitatie sterk inzet op het verminderen van het aantal langstudeerders. In het vernieuwde programma zullen potentiële studenten nog beter gescreend worden via een vernieuwde niet-bindende studiekeuzecheck. De opleiding organiseert daarbij matching gesprekken tussen kandidaat-studenten en RWA-docenten.

De commissie waardeert de gedane en geplande inspanningen op het vlak van instroom en studeerbaarheid, waarbij wordt gewerkt aan zaken zoals de studiekeuzebegeleiding, roostering, studielastverdeling, overlappende deadlines, toets-overload, en langstudeerders.

Personeel

Momenteel telt de RWA 55 medewerkers, waarvan de overgrote meerderheid ook betrokken is bij de bacheloropleiding. Een lijst met 35 docenten werd als bijlage bij de zelfevaluatie gevoegd: de commissie stelt vast op basis van de CV's en de gesprekken dat deze docenten experts zijn in hun vakgebied, over het algemeen een interdisciplinaire interesse hebben, en met één been in de beroepspraktijk staan. Bovendien beschikken de meeste docenten over ruime onderwijservaring en didactische expertise. Verschillende docenten zijn vertrouwd met toepassingsgericht onderzoek, al dan niet in het kader van het kenniscentrum binnen het lectoraat.

Uit de gesprekken blijkt voorts dat er de laatste jaren een *turnover* van personeel is geweest: naast afvloeiing omwille van pensionering zijn enkele medewerkers vertrokken om persoonlijke redenen; daarnaast is er ook een aantal medewerkers vertrokken omdat zij zich niet kunnen vinden in de nieuwe onderwijsaanpak. Alle docenten kunnen zich vervolmaken binnen de hogeschool: de AHK biedt al geruime tijd didactische trainingen aan rond intervisie en didactische bekwaamheid. Als onderdeel van de Kwaliteitsafspraken worden de komende jaren bijkomende middelen

uitgetrokken voor de deskundigheidsbevordering van RWA docenten, zowel op inhoudelijk vlak als rond onderwijsontwerp en didactiek, toetsen en beoordelen.

De commissie stelt vast dat naast het docententeam ook de afdeling onderwijsondersteuning van de RWA een grote rol speelt bij de ontwikkeling van de inhoud en het onderwijsproces. Tijdens het gesprek gaf het management aan dat de kwaliteit van het onderwijs zich niet enkel toont in de inhoud van het onderwijs maar ook in de organisatie van het onderwijs.

Voorzieningen

Aangezien de visitatie online plaatsvond, heeft de commissie de materiële faciliteiten van de RWA zoals het monumentale gebouw, de leslokalen, overlegruimtes en werkplaatsen niet bezocht. Enkele commissieleden zijn bekend met de Academie en vinden dat het gebouw voldoet aan de actuele eisen voor hoger onderwijs. Studenten gaven aan dat ze het gebouw aan de ene kant zeer passend vonden voor het kleinschalige studentgerichte karakter van het onderwijs; aan de andere kant wordt de beschikbare ruimte niet optimaal benut en hebben zowel docenten als studenten nood aan meer studie-, overleg- en concentratieplekken. Volgens de zelfevaluatie wordt het gebouw binnenkort heringericht binnen een grootschalig project 'de RWA als leer-, werk- en ontmoetingsplaats'.

De commissie stelt vast dat de studiebegeleiding binnen de bacheloropleiding Cultureel Erfgoed sterk is uitgewerkt. Momenteel is er voor elke groep van vijf studenten in het eerste jaar een studieloopbaanbegeleider; ook in de volgende jaren van hun studie kunnen studenten terecht bij een begeleider. In de toekomst wordt deze dienst nog uitgebreid via intensievere en individuele begeleiding doorheen het hele programma, waarbij de studieloopbaanbegeleider de functie vervult van zowel een klassieke mentor voor de individuele student als een kritische gesprekspartner wanneer studenten eigen keuzes maken binnen het programma.

Uit verschillende bronnen vernam de commissie dat vakevaluaties (nog) niet het gewenste resultaat opleveren: de respons is laag en het verband tussen evaluaties en verbeteringen is onvoldoende duidelijk. Een student-lid van de Opleidingscommissie gaf aan dat de resultaten van die evaluaties wel degelijk serieus worden bekeken in commissievergaderingen maar dat studenten nog moeten overtuigd worden dat hun feedback er echt toe doet en kan leiden tot verbeteringen aan het programma. Het opleidingsteam probeert momenteel samen met de Opleidingscommissie verschillende evaluatievormen uit om nadien een weloverwogen keuze te maken gebaseerd op ervaringen en meetbare resultaten. De commissie ondersteunt die initiatieven en hoopt dat de opleiding snel een gepast instrument vindt om vakevaluaties in zowel het huidige als het vernieuwde curriculum door te voeren en de resultaten terug te koppelen naar docenten en studenten.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de onderwijsleeromgeving van de bacheloropleiding Cultureel Erfgoed adequaat is. Die waardering betreft zowel het programma als de docenten en de voorzieningen.

Het huidige programma is ingenieus opgebouwd rond grote themablokken en biedt studenten de mogelijkheid om niet enkel de beoogde leerresultaten te behalen maar ook hun eigen interesses binnen de erfgoedsector te ontwikkelen. Het vernieuwde bachelorprogramma is anders vormgegeven: de beschikbare informatie toont volgens de commissie aan dat de onderwijseenheden in het eerste jaar degelijk en zeer samenhangend zijn; en dat de beoogde doelstellingen in die eenheden sterk verbonden zijn met de te behalen eindkwalificaties op programmaniveau.

Zonder afbreuk te doen aan de kwaliteiten van het huidige programma, begrijpt de commissie de beslissing van de Academie om een vernieuwd programma te ontwikkelen met een duidelijke structuur en een integrale leeromgeving. De RWA

heeft het nieuwe programma zorgvuldig voorbereid en het beschikbare materiaal met de eerste resultaten is veelbelovend.

De commissie heeft kennis gemaakt met een enthousiast management- en opleidingsteam en met docenten die zeer deskundig zijn op hun vakgebied, vertrouwd zijn met de beroepspraktijk en over een netwerk beschikken in de erfgoedsector. De verschillende docenten hebben ruime didactische- en/of onderzoekservaring. De commissie waardeert ook de aandacht van de Academie en de AHK voor deskundigheidsbevordering, met name op het vlak van onderwijsontwerp, didactiek en toetsing.

De commissie is voorts van oordeel dat de Academie een fijne plek is om te studeren: studenten en alumni waren onverdeeld positief over de atmosfeer in het gebouw, het kleinschalige karakter van de opleiding, de toegankelijkheid van de docenten en de geborgenheid die ze ervaren om zich vrij en kritisch uit te drukken. Het studentgerichte onderwijsmodel met aandacht voor studieloopbaanbegeleiding en studeerbaarheid draagt bij tot die aangename leeromgeving.

Naast alle positieve overwegingen heeft de commissie ook drie aandachtspunten vastgesteld. Hoewel de heroriëntering van het bachelorprogramma in het centrum van de belangstelling staat, dient de opleiding blijvende aandacht te schenken aan het bestaande curriculum dat nog minstens drie jaar zal bestaan. Ondanks de reeds geleverde inspanningen is het vernieuwde curriculum nog niet volledig uitgewerkt: bij de invulling van de vakinhoudelijke specialisering en verdieping in jaren 2, 3 en 4 is het goed om na te gaan welke sterke elementen uit het huidige curriculum kunnen worden overgenomen. Ten slotte ziet de commissie ruimte voor meer diversiteit binnen het docententeam.

Op basis van deze overwegingen is de commissie van oordeel dat de bacheloropleiding Cultureel Erfgoed **voldoet** aan de basiskwaliteit op standaard 2, onderwijsleeromgeving.

3. Toetsing

De bacheloropleiding Cultureel Erfgoed beschikt over een adequaat systeem van toetsing. De Academie heeft heel wat inspanningen geleverd om de gemelde verbeter- en aandachtspunten rond toetsing aan te pakken, wat resulteert in een uitgewerkt toetsbeleid en een verbeterde kwaliteit van individuele toetsen, en zeker ook wat betreft het afstudeertraject. De beoordeling van die afstudeerprojecten is een sterk punt van de huidige opleiding: de beoordeling is consistent en de gebruikte beoordelingsformulieren zijn helder, uitgebreid en inzichtelijk onderbouwd. De Examencommissie vervult op deskundige wijze haar wettelijke taken. Ze beschikt over de juiste expertise en slagkracht om zich de komende jaren van haar drukke taken te kwijten. Drie elementen vereisen verdere aandacht: de toetsing van de opleidingsonderdelen in het vernieuwde curriculum; de instelling van een Toetscommissie; en duidelijke afspraken tussen Management en Examencommissie om zo de onafhankelijkheid van de Examencommissie te garanderen. De commissie is van oordeel dat de bacheloropleiding Cultureel Erfgoed **voldoet** aan de basiskwaliteit op standaard 3, toetsing.

Bevindingen

Systeem van toetsing

De Reinwardt Academie heeft in 2012 een toetskader opgesteld met de visie op toetsing, de verdeling van rollen en verantwoordelijkheden, de kwaliteitseisen waaraan toetsen moeten voldoen, en de functie van feedback. Daarnaast heeft de opleiding een toetsprotocol opgezet, waarin praktische afspraken over de organisatie van toetsen is vastgelegd. Tijdens de vorige visitatie in 2013 vond het panel dat de opleiding op een adequate manier zorgde voor een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier van toetsen en beoordelen. De opleiding hanteerde ook een adequate mix van toetsen om te kunnen beoordelen of de student de vereiste competenties op het gewenste niveau heeft bereikt. De *mid-term review* in 2017 bevestigde enerzijds deze elementen: sterke punten in de toetssystematiek van de opleiding waren volgens het panel het consequent toepassen van het vier-ogen principe, het werken met rubrics, het scheiden van beoordelen en begeleiden, en de kalibratiebijeenkomsten. Daarnaast zag dit panel nog ruimte voor verbetering: rubrics kunnen expliciet een plaats krijgen in de begeleiding van studenten en om hun zelfsturend vermogen te bevorderen; de formatieve functie van toetsing kan worden versterkt; en het weloverwogen toetsen van grotere eenheden kan

de geconstateerde versnippering van de toetsing tegengaan en tegelijk bijdragen aan een grotere zelfstandigheid van de student.

De huidige evaluatiecommissie constateert dat de Academie de laatste jaren heel hard gewerkt heeft om bovenstaande aanbevelingen te realiseren en te koppelen aan de bestaande sterke punten van haar toetssysteem. Zo heeft de RWA een toetsbeleid ontwikkeld met een heldere visie op toetsing vanuit het geheel van het curriculum. Volgens die visie staat het leren van de student centraal. Dat vertaalt zich in een planmatige inzet van toetsing, met nadruk op formatief handelen, *peer-* en *self-assessment*, beperkt summatief toetsen en de betrokkenheid van meerdere beoordelaars. Met het oog op het vernieuwde curriculum zet de opleiding sterk in op het verhogen en borgen van het niveau en de kwaliteit van zowel individuele als groepstoetsen, op de gezamenlijke ontwikkeling van toetsen door docententeams en door een systematische betrokkenheid van externe beoordelaars uit het werkveld bij beoordeling en kwaliteitsbewaking.

Uit de gesprekken met alumni en studenten komt naar voren dat het systeem van toetsing over het algemeen aan de maat is. De door hen gerapporteerde zwaktes, die ook vermeld worden in het studentenhoofdstuk, houden verband met de versnippering van toetsing, de beperkte aandacht

voor individuele beoordeling van groepswork, en de soms al te sterke invloed van het *rubric*-kader bij de beoordeling ten koste van persoonlijke formatieve feedback. De kritiek uit de vorige visitatie/review dat de toetsing van afstudeerprojecten niet altijd synchroon gebeurde – sommige themagroepen zouden ‘strenger’ toetsen dan andere – kwam tijdens de gesprekken niet aan bod. Dit duidt er volgens de commissie op dat beoordelaars van afstudeerprojecten niet enkel de *rubric* passend invullen maar dat er ook interne afstemming / kalibratie is over de invulling van de beoordelingsformulieren.

De docenten gaven aan dat zij de laatste tijd veel aandacht besteden aan het ontwikkelen van toetsen volgens het *constructive alignment* principe waarbij de toets aansluit bij de leerdoelen en de gebruikte werkvormen. Voorts kruipt met het oog op het nieuwe curriculum heel wat tijd in de gezamenlijke voorbereiding en ontwikkeling van toetsen in docententeams voor de nieuwe opleidingseenheden. Docenten gaven verder aan dat zij in een aantal gevallen over voldoende expertise beschikken om die toetsen (samen) te ontwikkelen en zijn tevreden met de ondersteuning en expertise van de onderwijskundige stafmedewerker en de mogelijkheid die hen geboden wordt voor gerichte bijscholing.

De commissie waardeert de inspanningen van de Academie om de door evaluatiepanels aanbevolen en/of studenten gemelde verbeter- en aandachtspunten te adresseren. Op basis van het informatiemateriaal en de gesprekken constateert de commissie dat de kwaliteit van toetsing in het huidige programma aan de maat is.

De commissie onderschrijft voorts de aanpak van de opleiding met betrekking tot de toetsing van het vernieuwde programma. Niettemin stelt de commissie vast dat er ten tijde van het visitatiebezoek, begin juni – en mede als gevolg van de Corona-crisis, nog heel veel werk moet verzet worden in verband met de toetsing van de opleidingseenheden. Dit is een belangrijk aandachtspunt voor de opleiding en de Academie.

Toetsing van afstudeertraject

In de aanloop naar het bezoek heeft de commissie de afstudeerprojecten van 15 studenten en hun respectieve beoordelingsformulieren bestudeerd. Het gaat om stageverslagen, praktijkonderzoeken en onderzoekspublicaties die in de academiejaren 2017-2018 en 2018-2019 zijn ingediend. Elk product wordt beoordeeld aan de hand van een specifiek evaluatieformulier waarbij de aspecten van beoordeling worden geoperationaliseerd in *rubrics* en waarbij naast het beoordelingscijfer ook ruimte is voor toelichting bij de beoordeling. Elke beoordeling gebeurt door twee docenten, en voor de publicatie wordt ook een externe beoordelaar ingeschakeld.

De commissie stelt vast dat de evaluatiecriteria en de *rubrics* helder zijn en dat beoordelaars in de meeste gevallen hun gezamenlijke beoordeling zeer uitgebreid onderbouwen. De becijfering gebeurt volgens de commissie op een consistente manier: in alle gevallen was de commissie het eens met het eindcijfer of kon de commissie op basis van de schriftelijke toelichting door de beoordelaars het uiteindelijke eindcijfer begrijpen. De beoordelingsformulieren vormen – nog meer dan in het verleden – een duidelijk ijkpunt voor alle beoordelaars. De commissie vindt de beoordeling van de afstudeerprojecten een sterk punt van de opleiding.

De commissie geeft de opleiding wel ter overweging om in de beoordeling van de stageverslagen niet enkel naar de leerresultaten te kijken maar ook aandacht te schenken aan het stageproces, i.e. de organisatie en het verloop van de stage. Aangezien studenten aangaven dat ze soms een creatieve invulling willen geven aan hun onderzoekopdracht en -product, kunnen docenten in die gevallen wellicht iets minder strikt vasthouden aan de bestaande *rubrics* en meer ruimte nemen voor eigen inbreng, bijvoorbeeld door meer formatieve feedback te geven tijdens de afstudeerfase.

Borging van toetskwaliteit

De Academie beschikt over één Examencommissie voor zowel de bachelor- als de masteropleiding. Ten tijde van het visitatiebezoek bestaat de

Examencommissie uit één voorzitter, vijf leden (waarvan één lid de masteropleiding vertegenwoordigt), één extern lid en een ambtelijk secretaris. De samenstelling van de examencommissie is tijdens dit academiejaar gewijzigd, met een nieuwe voorzitter, een nieuw extern lid, een nieuwe ambtelijk secretaris en twee nieuwe leden. Dat laatste was op verzoek van de Examencommissie om de verwachte toename in taaklast het hoofd te kunnen bieden. De Examencommissie gaat immers een intensieve periode tegemoet waarbij ze instaat voor de borging van de toetskwaliteit en het eindniveau in zowel het bestaande als het vernieuwde programma van de bacheloropleiding die nog enkele jaren naast elkaar zullen bestaan. Daarnaast dient er zich ook een nieuwe bekostigde masteropleiding aan.

Het informatiemateriaal en de gesprekken tonen volgens de commissie aan dat de Examencommissie de laatste jaren adequaat heeft gefunctioneerd en alle wettelijke taken correct heeft vervuld. Zo heeft de Examencommissie aanbevelingen geleverd voor het toetsprotocol en jaarlijks een aantal *ad random* gekozen leertaken met bijbehorende toetsmatrices en rubrics bekeken. Bij het borgen van de kwaliteit van toetsing is gekeken naar de samenhang tussen werkvormen, toetsing en leerdoelen (*constructive alignment*) en naar didactische concepten en de beoogde doelen zoals beschreven in de bijbehorende leertaak.

Uit het gesprek met de volledig aanwezige Examencommissie onthoudt de commissie dat de individuele leden zich voldoende beslagen voelen om zich van hun belangrijke taken te kwijten en dat ze over complementaire expertise beschikken om als commissie te opereren. Commissieleden hebben de mogelijkheid om training te volgen binnen de AHK of daarbuiten, en sommige hebben al van dit aanbod gebruik gemaakt. Als nieuw samengesteld orgaan binnen de Academie heeft de Examencommissie eerst intern overlegd over de taakverdeling en over de te volgen aanpak als onafhankelijk orgaan ten opzichte van het opleidingsteam en het management van de Academie.

Naar aanleiding van een aantal specifieke fraudegevallen werkt de Examencommissie momenteel aan een advies over digitaal toetsen. De commissie ondersteunt ook de plannen van de Examencommissie om adviezen over het vernieuwde curriculum waar mogelijk ook van toepassing te laten zijn op het huidige programma.

De commissie stelt vast dat de Examencommissie tot voor kort heel wat aandacht besteedde aan de kwaliteit van toetsing en de ijking van het eindniveau in de beoordeling van afstudeeropdrachten. De nieuwe Examencommissie is voornemens zich vooral toe te leggen op de borging van de toetskwaliteit. De commissie vernam dat de Academie en Examencommissie eraan denken een Toetscommissie in het leven te roepen die kan toezien op de implementatie van het toetsbeleid en de uitwerking hiervan in de geïntegreerde toetsen per onderwijseenheid die docententeams samen uitwerken in het kader van het vernieuwde programma. De commissie onderschrijft deze aanpak volledig: op die manier kan de Examencommissie zich volledig wijden aan haar wettelijke taken als onafhankelijke bewaker van de toetskwaliteit en eindniveau. Bovendien is er nog heel wat werk aan de winkel om de toetsing in de verschillende onderwijseenheden in het vernieuwde programma volledig op punt te zetten.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de bacheloropleiding Cultureel Erfgoed beschikt over een adequaat systeem van toetsing. De Academie heeft sinds de vorige visitatie heel wat inspanningen geleverd om de gemelde verbeter- en aandachtspunten rond toetsing aan te pakken, en die aanpak heeft geleid tot een uitgewerkt toetsbeleid en tot een verbeterde kwaliteit van individuele toetsen, zeker ook wat betreft het afstudeertraject. Die inspanningen komen ook de toetsing binnen het vernieuwde programma ten goede. De commissie vindt de beoordeling van de afstudeerprojecten een sterk punt van de huidige opleiding. Op basis van eigen onderzoek conclu-

deert de commissie dat de beoordeling van de afstudeerproducten consistent is, dat de beoordelingsformulieren die gebruikt worden voor stageverslagen, praktijkonderzoeken en onderzoekspublicaties helder zijn, en dat beoordelaars hun gezamenlijke beoordeling zeer uitgebreid en inzichtelijk onderbouwen.

De Examencommissie vervult volgens de commissie op deskundige wijze haar wettelijke taken. De leden van de nieuw samengestelde en uitgebreide Examencommissie zijn divers en complementair qua deskundigheid en ervaring. De commissie heeft er alle vertrouwen in dat de Examencommissie over de juiste expertise en slagkracht beschikt om zich de komende jaren van haar drukke taken te kwijten.

De commissie vindt het wel een punt van aandacht dat - ondanks de enorme inspanningen van alle betrokkenen tijdens de laatste jaren- de toetsing in het nieuwe curriculum volgens dat toetsbeleid vorm gegeven moet worden. De commissie constateerde dat dat ten tijde van het panelbezoek nog niet het geval was. Dit is bij de ontwikkeling van het vernieuwde curriculum een belangrijk aandachtspunt voor de opleiding en de Academie.

Om de verdere uitrol van het nieuwe programma te begeleiden en de toetsontwikkelingen ook in

de huidige opleiding ingang te doen vinden, adviseert de commissie om effectief een Toetscommissie in te stellen, die als *go-between* tussen docenten, opleidingsteam en Examencommissie het toetsbeleid implementeert en met die achtergrondkennis de docententeams begeleidt en erop toeziet dat de ontwikkeling en uitvoering van toetsen conform het toetsbeleid gebeurt. De instelling van een dergelijke Toetscommissie geeft de Examencommissie dan de mogelijkheid om haar toezichthoudende rol ten volle waar te maken. Aangezien de Examencommissie in volledige onafhankelijkheid haar taken moet kunnen uitvoeren en er tegelijkertijd sprake moet zijn van een goede samenwerking tussen management, Examencommissie en onderwijs, dringt de commissie erop aan om heldere afspraken te maken over de taakverdeling, verantwoordelijkheid en beslissingsmacht tussen Examencommissie en Management.

Op basis van deze overwegingen is de commissie van oordeel dat de bacheloropleiding Cultureel Erfgoed **voldoet** aan de basiskwaliteit op standaard 3, toetsing.

4. Gerealiseerde leerresultaten

De kwaliteit van de eindwerken is hoog. Alle bestudeerde producten voldoen ruimschoots aan de minimumeisen voor een professioneel georiënteerd eindproduct op bachelorniveau, en sommige eindwerken zijn zelfs van zeer goede kwaliteit. De afgestudeerde bachelorstudenten beschikken over de juiste competenties om als breed georiënteerde startbekwame erfgoedprofessionals aan de slag te gaan. De meeste studenten zijn succesvol op de arbeidsmarkt: ze vinden vaak snel werk in de erfgoedsector en in uiteenlopende posities. Daarnaast kiezen sommige studenten voor een academisch vervolgtraject om op die manier hun specifieke interesses binnen de erfgoedsector te verdiepen of te verbreden in een aanpalende discipline. Gezien deze vastgestelde kwaliteit, kan de opleiding wellicht een (nog) grotere variatie aan stageprojecten, onderzoeksthema's en afstudeerproducten toestaan om op die manier tegemoet te komen aan de soms zeer verschillende interesses en verwachtingen van studenten. De commissie is van oordeel dat de bacheloropleiding Cultureel Erfgoed **voldoet** aan de basiskwaliteit op standaard 4, gerealiseerde leerresultaten.

Bevindingen

Kwaliteit afstudeerfase

De afstudeerfase van de bacheloropleiding Cultureel Erfgoed beslaat een volledig jaar: de ene helft bestaat uit de afstudeerstage (30 EC), de andere helft uit het afstudeeronderzoek (30 EC). Door middel van deze afstudeerprojecten toont de student aan een maatschappelijk relevant beroepsprobleem op het terrein van het cultureel erfgoed te kunnen signaleren en oplossen. De student kan bovendien een onderzoeksvraag formuleren, zelfstandig onderzoek uitvoeren en over de resultaten rapporteren. Ten slotte kan de student ook over de projecten reflecteren door middel van het formuleren van een eigen standpunt over het betreffende onderwerp.

Om vast te stellen of studenten de beoogde leerresultaten hebben gerealiseerd, heeft de commissie voorafgaand aan het bezoek de afstudeerprojecten van vijftien studenten bestudeerd uit de academiejaren 2017-2018 en 2018-2019. Het gaat telkens om een stageverslag, een praktijkonderzoek en een onderzoekspublicatie. De geselecteerde projecten vormen een representatieve steekproef van onderwerpen en eindcijfers. Op basis van de eigen review stelt de commissie vast dat de kwaliteit van de eindwerken hoog is: alle producten voldeden ruimschoots aan de mini-

mumeisen voor een eindproduct van professionele oriëntatie op bachelorniveau; bovendien waren sommige eindwerken van zeer goede kwaliteit. Voorts was de commissie het eens met de eindcijfers van de beoordelaars: producten met een hoger cijfer waren inderdaad van een betere kwaliteit. De afstudeerproducten vormen volgens de commissie derhalve een goede graadmeter om aan te tonen dat studenten de beoogde leerresultaten op programmaniveau hebben gerealiseerd.

De commissie begrijpt uit de materialen en de gesprekken dat haar bevindingen over de kwaliteit van de huidige eindwerken een stuk positiever zijn dan bij de voorgaande visitatie. De Academie heeft de afstudeerfase de laatste jaren ingrijpend aangepast en daarbij ook het curriculum in de eerste drie jaren geoptimaliseerd om te komen tot een systematische opbouw van onderzoeksvaardigheden doorheen het curriculum. De commissie heeft die evolutie ook gehoord tijdens de gesprekken: in vergelijking met huidige laatstejaarsstudenten en jongere alumni lieten de wat oudere alumni zich in duidelijk minder positieve bewoordingen uit over hun onderzoekscompetenties bij aanvang van het afstudeertraject en over de kwaliteit van de begeleiding. Die competenties zijn nu duidelijk wel aanwezig vóór aan-

vang van het afstudeerjaar en ook de afstudeerbegeleiding is nu in alle themagroepen aan de maat, niet slechts in enkele groepen of bij een beperkt aantal inhoudelijk en methodologisch sterke begeleiders.

In lijn met wat ook in andere standaarden aan bod is gekomen, trekt de opleiding een grote diversiteit aan studenten aan, die elk op hun manier op zoek zijn naar verdieping of specialisatie. Enkele studenten gaven in het studentenhoofdstuk en de gesprekken aan dat zij soms aanlopen tegen de 'rubric-mentaliteit' van de opleiding waardoor zij hun passie niet volledig kunnen waarmaken tijdens de stage en/of het onderzoek. Gegeven de vastgestelde kwaliteit van de afstudeerproducten, vindt de commissie dat de opleiding wat ruimdenkender kan zijn met betrekking tot de voorstellen voor stageproject, onderzoek en publicatie. Ook de balans tussen onderzoeksverslag en onderzoekspublicatie kan verduidelijkt worden en hoeft volgens de commissie niet voor iedereen identiek te zijn: studenten met een duidelijk plan om de arbeidsmarkt op te gaan zullen wellicht meer tijd willen steken in een product dat hen gemakkelijker toegang biedt tot werkgevers, terwijl andere studenten het onderzoeksverslag zullen aangrijpen als voorbereiding op een masteropleiding.

Alumni

De positie van afgestudeerden op de arbeidsmarkt biedt een alternatieve manier om na te gaan of de beoogde leerresultaten worden behaald. Op basis van het informatiedossier en het gesprek met alumni stelt de commissie vast dat studenten over de juiste competenties beschikken om de arbeidsmarkt van erfgoedprofessionals te betreden. Verder toont de hbo-kunstenmonitor aan dat de werkloosheid onder RWA-alumni erg laag is. Ook het arbeidsmarktonderzoek dat de Academie eind 2018 liet uitvoeren onder alumni van de afgelopen vijf jaar geeft aan dat het merendeel van de alumni betaald werk heeft in de erfgoedsector. In het gesprek met het werkveld gaven verschillende werkgevers aan dat zij erg tevreden zijn over de competenties van afgestudeerde RWA-studenten.

Afgestudeerden hebben bovendien heel diverse beroepspraktijken, wat bewijst dat het brede profiel van de opleiding een meerwaarde heeft. Uit het gesprek met alumni onthoudt de commissie voorts dat studenten vaak al contacten leggen tijdens de studie, via stage of onderwijsopdrachten. Bij verschillende alumni was er een duidelijk verband tussen de huidige werkplek en de inhoudelijke richting die de betrokkene als student is ingeslagen in het derde en vierde jaar van de opleiding.

Uit verschillende gesprekken komt overigens naar voren dat niet alle studenten dadelijk de arbeidsmarkt opgaan. Op basis van gegevens op de RWA-website zou 26% van de afgestudeerde bachelorstudenten voortstuderen. Docenten gaven aan dat studenten in dat geval vaak doorstromen naar een masteropleiding in een aanpalend domein dat te maken heeft met de eigen specialisatie of verdieping binnen de bacheloropleiding. De commissie vindt dit een belangrijk element dat positief afstraalt op de kwaliteit van de bacheloropleiding. Hoewel de doorstroming naar een masterprogramma niet vermeld werd in de zelfreflectie, kan de opleiding dit wel meenemen in de uitwerking van haar vernieuwde curriculum, met name wat betreft de variatie aan afstudeerprojecten en de student-gerichte begeleiding hierbij.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de kwaliteit van de eindwerken hoog is: alle bestudeerde producten voldeden volgens de commissie ruimschoots aan de minimeisen voor een professioneel georiënteerd eindproduct op bachelorniveau, en sommige eindwerken waren zelfs van zeer goede kwaliteit. De commissie besluit hieruit dat afgestudeerde studenten de beoogde leerresultaten op programmaniveau hebben gerealiseerd.

De afgestudeerde bachelorstudenten beschikken daarmee over de juiste competenties om als breed georiënteerde startbekwame erfgoedprofessional aan de slag te gaan. Op basis van de in-

formatie en de gesprekken concludeert de commissie dat de meeste studenten inderdaad succesvol zijn op de arbeidsmarkt: ze vinden snel (betaald) werk, meestal in de erfgoedsector en dit in uiteenlopende posities. Daarnaast kiezen sommige studenten voor een academisch vervolgtraject en verdiepen of verbreden hun specifieke kennis/interesses binnen het domein van cultureel erfgoed met een masteropleiding in een aanpalende discipline. Gezien de algemene kwaliteit van de eindwerken is de commissie niet verbaasd over dit alternatief.

In aanvulling op wat in vorige standaarden werd gesteld, geeft de commissie de opleiding ter overweging om bij de uitwerking van het vernieuwde curriculum de soms zeer verschillende

interesses en verwachtingen van studenten zoveel mogelijk te faciliteren. De commissie denkt hierbij concreet aan een grotere variatie aan stageprojecten, onderzoeksthema's en afstudeerproducten, alsook aan gedifferentieerde studentgerichte begeleiding gedurende het afstudeertraject.

Op basis van deze overwegingen is de commissie van oordeel dat de bacheloropleiding Cultureel Erfgoed **voldoet** aan de basiskwaliteit op standaard 4, gerealiseerde leerresultaten.

Bijlagen

Bijlage 1 Visitatiecommissie

Deze notitie is volgens het NVAO-format opgesteld.

Naam panellid	Korte functiebeschrijving van de panelleden
Drs. Raoul van Aalst	Raoul van Aalst is onderzoeker en adviseur op het gebied van organisatiekunde en filosofie. Tot 2020 was hij programma manager op het gebied van HRM
Dr. Olga Van Oost	Olga van Oost is docent aan de VU Brussel en directeur bij FARO
Dr. Stephanie van Gemert	Stefanie van Gemert is seniot coördinator Educatie bij het Tropenmuseum.
Jeroen Steegmans	Jeroen Steegmans studeert Bestuurs- en Organisationswetenschappen aan de UU

De commissie werd bijgestaan door Mark Delmartino MA, extern secretaris gecertificeerd door NVAO.

Alle commissieleden en de secretaris hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld, ondertekend en deze zijn ingeleverd bij NVAO.

Bijlage 2 Programma visitatie

Woensdag 3 juni 2020

- 12.30u Welkom door RWA-directie
- 12.35u Intern paneloverleg
- 14.00u Gesprek met managementteam RWA
- 15.00u Gesprek met werkveld en alumni
- 16.00u Open spreekuur
- 17.00u Intern paneloverleg
- 17.30u Afsluiting dag 1 met RWA-directie

Woensdag 4 juni 2020

- 09.00u Intern paneloverleg
- 09.30u Gesprek met docenten
- 11.00u Gesprek met studenten
- 12.15u Lunch
- 13.15u Gesprek met Examencommissie
- 14.30u Intern paneloverleg
- 15.45u Terugkoppeling
- 16.15u Einde visitatie

Een lijst met gesprekspartners is beschikbaar bij AeQui.

Bijlage 3 Bestudeerde documenten

Informatierapport

- Zelfevaluatie bachelor Cultureel Erfgoed, Reinwardt Academie, 2020.

Bijlagen bij het informatierapport

- RWA Beleidsplan 2019-2024
- RWA Onderwijsbeleid
- RWA Toetsbeleid
- Ontwerpdocument bachelor Cultureel Erfgoed
- Studiegids 2019-2020
- Studiegids 2020-2021 (ontwerp)
- Opleidings- en examenregeling 2019-2020
- Opleidings- en examenregeling 2020-2021 (ontwerp)
- Lijst van docenten
- Kritische Reflectie met betrekking tot de midterm review 2017
- Adviesrapport midterm review 2017
- Resultaten arbeidsmarktonderzoek 2018
- Jaarverslag examencommissie 2018-2019
- Jaarverslag opleidingscommissie 2018-2019
- Overzicht stageplaatsen 2019-2020
- Curriculumoverzicht 2019-2020
- Materiaal (toetsontwerp, leertaken, borging onderwijseenheden, enz.) met betrekking tot jaar 1 van het nieuw vormgegeven curriculum (2020-2021)

Afstudeerproducten

Het panel heeft de eindwerkstukken (afstudeerproject en afstudeerstage) en de bijbehorende beoordelingsformulieren bestudeerd van 16 studenten die in 2017-2018 en 2018-2019 zijn afgestudeerd. Een lijst met studentnummers is beschikbaar bij AeQui.

AeQui